

Gäller för: Operation Uddevalla sjukhus

Giltig från: 2025-12-09

Innehållsansvar: Christer Bergqvist, (chrbe65), Operationssjuksköterska

Giltig till: 2027-12-09

Granskad av: Johanna Fällén, (johfa11), Överläkare

Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Formalin - åtgärder vid hantering och oavsiktliga utsläpp på Uddevalla sjukhus

Revidering i denna version:

Revidering under rubrik: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp.

Bakgrund

Formalin (formaldehyd 4% fosfatbuffrad) är en färglös vätska med stickande lukt. På operationsavdelningen används den till att fixera vävnadspreparat för patologisk eller cytologisk undersökning.

Syfte

Att skapa ett dokumentstöd för att kvalitetssäkra de åtgärder som bör vidtas i samband med hantering och spill av Formalin.

Vilka berörs

Anestesisjuksköterskor, operationssjuksköterskor och undersköterskor,
Operation Uddevalla

Brand och explosionsrisk

Formalin är inte brandfarligt i sig men kan vid uppvärmning bilda en explosiv blandning med luft. Vid brand släck med vatten, pulver eller koldioxid.

Vid brand bildas: Koldioxid (CO₂). Kolmonoxid (CO).

Förpackningar som utsätts för värme nedkyls med vatten och avlägsnas från brandplatsen, om detta kan ske utan risk.

Faroangivelser

H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion

H341 Misstänks kunna orsaka genetiska defekter

H350 Kan orsaka cancer

Hälsofara

- Inandning – kan ge sveda i näsa och svalg, hosta och heshet.
- Stänk i ögonen – ger smärta och rodnad.
- Vid hudkontakt – kan irritation uppstå med förhårdnader och hudsprickor. Kan framkalla allergi.
- Vid långvarig intermittent exponering – misstänks formalin kunna ge cancer.
- Misstänks kunna orsaka genetiska defekter
- Gravida medarbetare ska inte hantera detta ämne

Skyddsutrustning vid normal användning

Arbeta med formalin i väl ventilerat arbetsställe med mekanisk ventilation, till exempel dragskåp eller dragbänk. Inandning och direktkontakt ska undvikas. Punktutsug kan behövas. Arbeta direkt över dragbänken för bästa effekt av luftutsuget. Använd skyddshandskar enligt europeisk standard EN 374 vid hantering av formalin, dessa ska finnas i preparatrummet. Använd även skyddsglasögon vid risk för stänk. Ögondusch finns tillgängligt i preparatrummet.

Lagring

Förvaras i tätt sluten originalförpackning i temperatur: 20 - 40 °C

Kommentarer: Produkten kan polymeriseras till paraformaldehyd vid låga temperaturer samt vid längre tids förvaring. Detta påverkar endast produktens kvalitet, inte säkerheten.

Första hjälpen

- Inandning – den drabbade ska omedelbart förflyttas till frisk luft. Eventuellt kontakt med läkare.
- Hudkontakt – skölj rikligt med tvål och vatten. Ta av nedstänkta kläder. Eventuellt kontakt med läkare.
- Stänk i ögonen – skölj genast med rikligt med vatten (20–30 ° C) eller ögonskölj. Håll ögonlocken brett isär och ta ur eventuella kontaktlinser. Kontakta läkare.
- Förtäring – framkalla EJ kräkning. Drick genast ett par glas vatten eller mjölk. Kontakta läkare.

Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

Undvik att inandas ångor och direktkontakt med produkten! Tillse god luftväxling och använd skyddsutrustningen som beskrivs nedan. Mindre spill kan torkas upp med trasa eller liknande. Vid större spill, använd långärmat förkläde, skyddshandskar, visir och den skyddsmask som ligger i lådan på väggen utanför preparatrummet. För att samla upp ett större spill, använd i första hand gröna absorptionsark som läggs på formalinet och låt det sugas upp. Lite större spill kan även vallas in och sugas upp med hjälp av absorptionsmedlet ABSOL (stor säck i plastback), som finns under dragskåpet i preparatrummet. Detta samlas sedan upp. Rengör ytan efteråt. Rester och städavfall tas om hand som farligt avfall. Vid mycket stora utsläpp, kontakta räddningstjänsten. Man ska undvika att befinna sig i rummet på grund av den stickande lukten och skaderisker. Har man svårigheter att befinna sig i rummet på grund av den stickande lukten, gå ut, stäng dörren och vänta tills vätskan avdunstat. Invänta räddningstjänsten eller alternativt torka upp kristallerna och släng som ovan.

Miljöskyddsåtgärder

Förhindra fortsatt läckage eller spill om det kan göras på ett säkert sätt. Förhindra utsläpp till avlopp.

Praktiska råd

Intorkade kristaller (vita beläggningar) av formalin torkas bäst bort med vatten och/eller vatten med rengöringsmedel. Därefter ev. med sprittrasa. Formalin är fullt lösligt i vatten.

Referenser

Säkerhetsdatablad i KLARA:

https://dokument.port.se/SDB/gemkem/2023/solveco/128127_solveco_S20231020.pdf

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Operation Uddevalla sjukhus

Innehållsansvar: Christer Bergqvist, (chrbe65),
Operationssjuksköterska

Granskad av: Johanna Fällén, (johfa11), Överläkare

Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10093-645455372-275

Version: 3.0

Giltig från: 2025-12-09

Giltig till: 2027-12-09